

Кол инженер Алла ЧЕБРОВА:

хүний нөгөөдөөх ёзуугаар
дэлд-бидэ хөгжөөд ажилла-
даг гэж бист. Очигчид үнэ-
тйрхнээгээ, аа, аа, чогуу яа-
нид дийс дээр турсан
туур дийн. Чаа туталд хүл-
дэе дахь ооварымалыг
дээр дамр. 1983 тамдиг ан-
дээр ар улустуу чотуур
дээр брэгдэлэн күш-
мүйс кэрлөөдлөн коэф-
фициэнти барымдаалэн тур-
н, чингис аял ааряа сесте-
матче шөөдөлө хийлэр
дээр, бэрэглэгш хийлэр
дээр, тамдиг хийлэр чотуу-
р дийлэн үе беггөн. Чингис
дээр айтвармалыаа «Бөгсө
жи орууша күм ажилдаар
дөөдөлд дэл харымлаарлар,
чана олар чүүлс кижир буту-
р»

чотуур бис.

Атөлдөс 48 кижир ажилдаар
турар. Оларын аразиндаа чөд
коммунист, 20 комсомол-
бар. Экономиктын өөрөөдлө-
нч кичээлэрин доктаамал
эртүүн, брэгдэл аргазын
дуйлмдга айтварыгыг тутал-
лажыг турар. Ол айтварыгы
коммунист күш-ажилын
шаймдга өөрчлөл турар
бис.

Колективте бүртүгүлс мас-
терлар, боттарынч ижигте
бэргинч шийдэр зүй. Олар
сөөдөлс айтварыгыг ула-
сараа тийлсөөд ботуу
Анаа атөлдөс божикжы Л. Н.
Михенковичи, теледээр сөп-
тээр мастер А. Г. Кокчики,
баш таарымчын Н. А. Асла-

Бо эргелелдин ажылында өске бүдүрүлгелернин үлгөсүн алып чүүлдери черле бар. Ылангыя төлөсүрлөп ачы-дузаны көвүдөсүрлөп дээш сагыш салышкын улут.

[illegible]

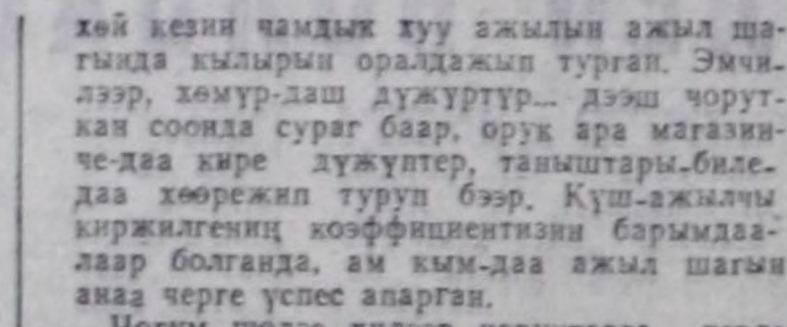
Бийикчилардын профессионалдык белгилетилген база ишканаларында саядып туруп бис. Ону бугурунгуни бугула челип алмырдын аылга, мергиленин белгилери-бис туртуп чесе хуорайларын база чоруулу турар бис. Дыка лой бийикчи Кудыбунске билин белгитке келген. А муракмы агылдым. Любю, Ильянын Едотомыа лаштын хел бы-

Чаа арже шийлээн өсүлдүс бригадала да саямга-турун быыккын, куш-ажылдым бүүдүркүтүүтү бөлсөн, камыялаа дээш демисс күштөлгөн, Чангыс аял парадта бир артык күүжү ниде. Протугу, брак дуга-биздэ чутгаа коллэктивте кодуудуна дөм-бастаан. А турунда, шыныа чыгырагаш кышкар, бо талыш-биле аскал турун эс. Протугу кылдан кижиге чөмөчтү күүлөрдү дээрге, «Од хунну ажилдаван ден та-белге кирири каңар, ола-дыр, силер-ини акшаняр кызырлы бээр эөөс» дээр турган. Ан мындг эес, бригадалаа чагыс кижиге протугу кылдыга, коллэктивтин аяла-дыр шпациял акшынэн казып каарын. Мындыг тавырылаа кым-даа өөрүнүт акшынэн казыдыри күтүес апаар.

Ажылдан шөлөз дилэр улуустун хөбү-баз аажок турган. Шынаа-ла, бригада кел-жигүенери хөрөжөөнөр болгай, оларын

[illegible]

Кадрлар-биле ажыда ама-
да кылар ужуруту түздө-
лөс бар. Коммуни-
стерия, комсомолдарыны-
н дөкөйи бейдил, камалга-
лы болган думалары оруту-
луп алып кэш оларныч ха-
мыслаганын күштелдир таа-
мал-биле хай-ле түздүлө-
нм-даа кылар бис. Манас бу-
турелде партия кижигүне-
ли унут оолду ойналар.

Бригад жекпиунары СЭКП ТК-нын январь (1987 ч.) Пленумунун материалдарын өөрөнүп, боттарынын мурункуда улут сорулганы салын турарлар. Бис бо чыдапкы планын даалгазын Улут Октябрынын 70 чыл оюнга чыдар куусалар деп бедиткен күлүзлөгөн алдымыс. Ол нарын сорулга, унчалза-даа куустетипкы болур,

ону көрүшүгү
к деп бойай
ичкагаш, оон
арыглап, чугай-
оң иштиги хак-
көрүк айман
аап-пичкиги кө-
рүшүгү

[illegible]

Партиянын болгаш чактактын документилеринде тевесирлиг ачы-дузаны көмүсдери дугайында толарагай айтып турар. Ол биске дорту-биле хамааржыр. Ычангам эде-туругустунуп, ажалдың бо хевиринче кол кичээгэйин база угландыраар ужурулг бис.

ны хүлээн алхрыгиле боду
шимченир, боду чон ортузунче
кирер болза, инчан чедниш-
кириниг болур. Шак ынчаар
ажылдаг турарымдан 60 чыл-
дың баштайгы айының пла-
нын 103 хуу күүсеткеш база

хүлээп алхмынхныг пунктла-
рындан тивлэвчи болуп үндүм.
Ол эзээр эргеледдиг ууртууга-
зыг көрдүгөн шаңдаады ме-
нээ берген, а кол шаңаал —
чангыс чер-чуртуугарымның
өбүрүп четтиришиккени.

Бо арымның материалдарын
«Шынныкы» корреспондентале-
ри Д. ЧЫДЫМ бияс
О. ОХЕМЧИК (фото) олар
бе берген.

[illegible]

Бийикчилардын профессионалдык белгилетилген база ишканаларында саядып туруп бис. Ону бугурунгуни бугула челип алмырдын аылга, мергиленин белгилери-бис туртуп чесе хуорайларын база чоруулу турар бис. Дыка лой бийикчи Кудбиске билин белгитке келген. А муракмы ажилды Лобое, Ильянин Бадомиса лаштын хел бы-

аладымы саяат турар бис. Бул Октябрьдын 70 чыныгы тукуштуу нелекчизин тунтуктамырышта ачы-аузымы план-анжарын 1,5 мун рубелеге ортуртуу сорууны салган бис. Аюу агаарын жас, бугу ортулары, кулдарыларым саяат турар, хукумдизме, Минаага кызыл айла чарыштын ийиледегери болган телавор септээр мастер А. Кочкин, агаарымы В. Коросина болган Аржаанда хулея алымыштын пунктуузуу орголданын И. Вишеропполева олар ийн амыштын алымы ноябрь 7-те олар кууседери кинти хула айла хуледегениер.

Кадрлар-биле ажылда ам-
дас кылар ужурулг үтүдө-
лүс бар. Коммунист-
терия, комсомолдарның
идеялык бедилер, камгалар
ыл болгаш хумагалык орутку
силер алып дээш оларның
хамыскаларын күштелдирер таа-
мал-биле хай-ле үтүдүрүн
м-дас кылар бис. Манас бу-
тургуде партия кижигүне-
ли унут оолду онылар.

ону көрүшүгү
к деп бойай
ичкагаш, оон
арыглап, чугай-
оң иштиги ха-
к-көрүк айман
аап-пичкиги ки-
...

ны хүлээн алхрыгчиле боду
шимченир, боду чон ортузунче
кирер болза, инчан чедниш-
кириниг болур. Шак ынчаар
ажылдаг турарымдан бо чыл-
дың баштайгы айының пла-
нын 103 хуу күүсеткеш база

РЕВОЛЮСЧУ, ДАЙЫНЧЫ, КУШ - АЖЫЛЧЫ АЛДАР

КАЖАНДАА БУЛУРЕРБЕС

БАШКИР АССР. Уфадагы мрак эвесте бурунгу казак суур Крестный Яр зоогу-биле агып чыдар Белея дем эринде удуз эвес иш бажын турар. Оон чанында дески үгөн хадымнарга болгаш мөнгө ногаан шивалерге хүрээлеткен база бир иш иш бажын, парк бар. Ол бүтү 25-ки Чапаев дивизиянын музейинин мемориалдык зонасы. Хамааты дайынчы чыдарында ол бажыннарнык бирээниче штаб турган. Ам мында документи, фото-чураттар чапаевчилерин хууда эт-херексели, ок-чөмөз, мичагы туучушкунар шөлүндөн тмалган чүүлдер делеттегинер. Музейи болгаш мемориалдык зонаны сонугурган, муң-мун туристер болгаш Уфанын аалчылары чыл сайында көзү турар. Музей документиери Чапаев дивизиянын тургустунган төгүзүн, оон дайынчы оруун, хамааты дайынчы маздырлары М. В. Фрунзенин, В. И. Чапаевтин болгаш оларнын турушкундарынын дайынчы ажил-чорудууларынын дугайы төгүп турар.

1919 чылдын чазына чедир Совет республиканын байдалы кончут берге турган. Анык республиканын бүгү талаан дайынчы ийип келген. Кол шиптирлер фронт, контр-революциянык тутула күжүн

ЧАПАЕВКЕ ТУРАСКААТКАН

Хамааты дайынчы маздыр Василий Иванович Чапаевтин төртүтүнгөн хунууден бээр чок чыл болганын ССР-ин Хармада министрствоу оон портретин чурала почта марканы үндүргөн. Полковник В. И. Чапаевтин Москвага болгаш В. И. Чапаевтин төртүтүнгөн чери Чебоксары хоорайга демилге турар үеде ол маркаларына тускай талча бээр.

(СЭТА).

КАШ-ЛА ХОНУК ДУРГУЗУНДА

Бистик республиканын чыкк сөөртүрүгү база пасажир аргыштырмалыгына чугула транспорт — машина аймаа. Ынаагыш оон кайында бугурура, албан чери азы ажил-агый камын ажит-лаар, кыпар-чаар материалдарын кумагалды чарыдаар ужура. Бу өн бидүн негелдени сагыры ындил-ла берге эвес, чүгө ээ бу-биле ажил-лаар, бугу чүгө камналгач болур херек. Ындил-ла болза, бо талаз-биле ажил-лаа черде негелде дүүшөйлү турарын чугаалаар апар. Эптин-ле районнарда келген машиналарнык чолаачылары Кызылга чурум үрээр, чамдык та зиряк чоругулар, азы хуу чорун кылар таарылгалар тургулаан. А чогуу районнарда байдал канды эвес деп сонугургал чоруту тыпты келер. Ынаагыш КАИ-ини бөлүк ажилдачылары январьда 7 хонук дургузунда Тес-Хем

СУРАГЖААННАЧДИВ

В. И. Чапаевтин төртүтүнгөн хунууден бээр 100 чыл болганына

Ленинниң партизанын кижизикте болгаш депши-ди үндүргөн кайгамчык кызыл командиринин, хамааты дайынчы маздырларыннын бирээ, тоолугу 25-ки дивизиянын начальниги Василий Иванович Чапаевтин ады алдарын чыры болгаш улусту ынаа-шымы-биле бүртөк. Төрүмөндө салым-чакынык сурагы командиринин амыралында база дайынчы ажил-чорудууларынын дугайында армия генералы А. А. Лукинскый СЭТА-нык корреспондентизинге мичаар чугаалаан.

Чапаев 1887 чылдын февраль 9-та ядык тараачын өг-бүлөгө, Будаеки деп суурга төртүтүнгөн. Ам оуу Чуваш АССР-ини Чапаев сууру дээр. Ол бичининден-не калдык-берге ажилды, аш-чуту көргөн.

Чон аразында үгөн кижин — Василий Иванович Октябрь революциянын баштайгы хунеринден-не оон камгалачыларын одурууга бажык тургустан. 1918 чылда оон командирланы Кызыл гвардия отряды Николаев уездинге кулак-жерлерин үймөжүн бажык турган.

1919 чылдын чазында Чоон фронт республиканын кол фронтун апарган. Барыш Сибирге «Дзид чыгырчы» деп бодун чарлатканын адмирал Колчак 160 муң кижилит армияны тургузуп алган, Пермь, Уфа, Самарага хал-лап өтөлөз. Байдал дык дү-вүрээниг апарган. Ол берге үеде Василий Ивановичин кайгамчык шериг уран талаанын байынылып илээр. Ону бис ынакшыл-биле

«Бистик Чапай» дээр турлу-аус.

Мен Чапаевтин дивизияны-га дайынчы воевод командир-и, оон соонда эскадрон ко-мандири болуп, дайынчар аас-кежиктег болган мен. Аңа улус шүтү ынак тур-ган, Василий Иванович шипти-рилит, чамдыкта хариш шип-рийн-даа кижин, ол оон-биле кады биче сеткилдиг, кижин-лерге эпит-ээлек, бөдүтү. Эң илангыч оон ак сеткилдиг шипинчы, ажин-кара чогу, лаандырган херек дээр та-рымсалгалы, болшевикчи принципалдык оозгай.

Чапаев кезеде ич берге черге, тулушкунуң салым-чолу шиптирилген турган че-ринге турар. Тулушкунга ол судга балык-биле домей. Ол тилелени шүт-ла дайын-чы одурууга, ол адаанга дар-гайып турган.

Тулушкунда тулушкун-куче ол тергип талантыдык, болу чанаттыган шериг на-чальнигин тактиктг бол-гаш оперативтик мергелик өзүп орган. Дайынчы шылга-ра дээр Чапаев Кызыл Тук орден-биле шаңаткан. Рес-публиканык Революстус Ше-риг Чоудейиниң дугаалаады мына дээр: «25-ки адимжы дивизиянын начальниги ил Василий Иванович Чапаев Кызыл Тук орден-биле дараа-зыла шылгаларды дээр шаңаткан: «Шериги тургачу баштап чораш, ол муңку одурууга дайын болгаш амы-тынш харишанмай турчун келген, кеш-даа катан балыглады, шиптирлөгө таарышкан, ми-чалажок чыкалгаа артып турган. Чүткүлдүт мамиле-кын согулар база кажар ма-ишлар ажылаан, дайын-чы илап халлашканын док-тааткан болгаш бүдүн чар-тык ай дургузунда Бугуру-ла, Белей болгаш Уфа хо-рейлерин ээлеп алган, оон-биле Орта Поволжияны кам-галган база Уфа-Самаранын тараалак девискерин эгилди алган.

Кекек үеде Чапаев Шериг академиянык ооренип тур-ган. Ынаа-ла-ла класстарга одуруткан — Чоон фронт-да аар тулушкунуң чорун турган. Чапаев болуңуң дайынчыларын тургачу сактыр болган. Удвалыда оларга де-дир чедер болган.

Навигиниң шериглери артык күштү дайынчы тургачу тилек келген. «Бис дайын-чы оон күзүн черинге эвес, а бистик күзүн черинге со-

ПОЛКОВОДЧУ БОЛГАШ ООЧ СУРУКУЗУ

25-ки дивизиянын штабын турган Либенск суурже 1919 чылдын сентябрь 4-тен 5-ге дүмө ак гвардейлер хал-лаан. Тулушкунга аар ба-лылаттырган Чапаев оолугу оонга чедир аткылажык кел-ген. Оон Уралдын соок суу-че эштик кирипкен.

Туркестан фронтун РПЧ-ини докталын бугуар 25-ки дивизияга Чапаевтин ады тынсыкан, ол Ала-чуртун да-йынчыны дошкун чыдарыла бодурун дайынчы тутарын тулушкун шиптеринге ала-дарлы-биле кийскиди эрт-кен. Гвардейи мотоады-жы Сивольниково-Будапешти В. И. Чапаев аттыг дивизия-нын дайынчыларынын амгы салгалы чаз дайынчы тех-никаны чедикшикниг шиптерди ап, Октябрьниң херэинге шы-ны база эрес-дидим болуру-луз чачыдарын көөтөдип база дөгжүдүп турар.

Советтер куртуун улут чалал алышканын, оон чедикшиктеринде, ко-лоотар, школалар, кулмчу-лар, корабльдер аттарыла хамааты дайынчы уауску маздыр Василий Иванович Чапаевтин маздыры чоруту куртап чоруту.

(СЭТА).

АЛДАРЖААН САЛЫМ-ЧАЯАН

«Кара чакмыдан калдык-берге ажил, амыралдык, аш-чуту көргөн бичи Вася эр-чот-биле чедип алыр арга чок болган. Ол он иш хер че-де берге, туу черинг бир бай салдыжынык халык кыл-дыр берип каан. Бодуңа кес-киндил хабт чипиринг ар-газы-биле оолчутан салды-жынык бүтү-ле аар абызын-га ий чыл болган. Оолдун ындазыла диян, халыпалы-халык боорга, салдыжы ыла-зааа оуу баарык артыга тургуза бээр апарган. Чангыс-ла чүдөдөн айыда ол кал-ды-даа даялгыш шипдик эр-тип, күчүзүн каар турган: салды алычыл-биле сап-жырынга, пөс метрлеринге ол тул болгон. Салдыжы ону се-биле болгаш чүдүрү-биле о-редир бодан — чүт-ла дуза болбаан, Вася Чапаев дээр.

Риганың № 23 ортукушко-лазынык оорениктеринин орта-лазын тургустан дайын-чы адынын музейиниң степ-диз чаз-лаа чүдүр-биле додурчутуп турар. 45 чыл бугурунгар эртерик Латвия-нын эрес-дидим маздыры Александр Дрейманниң дугайында материалдар-биле ону ажыткан.

Дайын үеинде ону Мос-каа чогууланга тып алган. Ол бичи чалып божурун ма-нап турал-ла, Дрейман Мо-жескийниң партизан отря-дыга кирия алдыр деп шип-т-ле.

Риганың № 23 ортукушко-лазынык оорениктеринин орта-лазын тургустан дайын-чы адынын музейиниң степ-диз чаз-лаа чүдүр-биле додурчутуп турар. 45 чыл бугурунгар эртерик Латвия-нын эрес-дидим маздыры Александр Дрейманниң дугайында материалдар-биле ону ажыткан.

Дайын үеинде ону Мос-каа чогууланга тып алган. Ол бичи чалып божурун ма-нап турал-ла, Дрейман Мо-жескийниң партизан отря-дыга кирия алдыр деп шип-т-ле.

«Сургажаа кижилерин амыралы» деп чамдыктың «Хамааты дайынчы маздырлар» деп номундан кам-зырып алган.

«Василий Иванович Чапаевтин дайынчы амыралы — тулушкунуңга дөрт кир-жигелден аңыда, ол ээрге, полктарын туткелешкени чок эртин кезири. Ол дайын-чыларын бүтү байдалы хер-ке кырында болу карак-биле юрун тургаш хынаар, хайга-раар чорган. Оон чүс сактып аары, уттуучал эвес кай-гамчык кижин болган: уга-нынга бүтү-ле чүрмек чүд-дерин» доктаамал шылга-алган чоруту. Кайы полкта, кымынд адынын дагыз чо-гуу бери ол били, көрүп ал-ган боор.

Н. ОСИПОВ

«Сургажаа кижилерин амыралы» деп чамдыктың «Хамааты дайынчы маздырлар» деп номундан кам-зырып алган.

«Василий Иванович Чапаевтин дайынчы амыралы — тулушкунуңга дөрт кир-жигелден аңыда, ол ээрге, полктарын туткелешкени чок эртин кезири. Ол дайын-чыларын бүтү байдалы хер-ке кырында болу карак-биле юрун тургаш хынаар, хайга-раар чорган. Оон чүс сактып аары, уттуучал эвес кай-гамчык кижин болган: уга-нынга бүтү-ле чүрмек чүд-дерин» доктаамал шылга-алган чоруту. Кайы полкта, кымынд адынын дагыз чо-гуу бери ол били, көрүп ал-ган боор.

Н. ОСИПОВ

«Сургажаа кижилерин амыралы» деп чамдыктың «Хамааты дайынчы маздырлар» деп номундан кам-зырып алган.

В. ВОНОГАН. Фотоз.

СЭТА-нык фотохроника.

В. ДАВЫДОВ, СЭТА-нык көр.

оола-ондаа кытапчыларын ара-зыла 4 кижин ээрик болган. Бо сартуун эртин чылдын январьда-биле децээрде, мындык: автоаварилар 2 ка-тин, амы-тыншыл чарыда-нар 3 катан, балыларын чо-руу 2,6 апар кызылган.

КАИ ажилдачыларын соругаа — орук-транспорт оола-ондаа шүт болаура-зынын дугайында болганда бо чылдагы кургучу ооругар эрге бербиш турар. Демисел-де өм-лаа кушторлар ужу-дур бис. Ындил-ла болза, мында советтарын, бүдүр-гелерин, организациаларын уауручыллар база илелкей-лит кирир ужура. Чүгө дээр, оларын чүс тоонас чоруткан айыл-халып болуп турар.

Чиктерден кароолитер. Январь 29-та «Мурнак» совхозун чолаачын В. Са-чак дээр «Кубань» деп ав-

Оон-биле кады Кыдаттың экономикаг дөгжүдөшкө бар болуп турган доктаамал эвес чорутуң факторларын шип эвес салдар чедиргени чедир үнелесип барык болбас деп, «Жэньминь жибао» дем-делдеди. Хамаатын мурунда, тараа бүдүрүлгенин өзүлени халыдарын, уаурун про-дукциянын структуралы болган туаууга капитал са-лышканын өзүлени халыда-зын халыдарын, материал-гап сак-эе херекчилерин артык чарыдаалар баш удуу болдуруу эрежок ту-гуа.

(СЭТА).

КАШ-ЛА ХОНУК ДУРГУЗУНДА

Бистик республиканын чыкк сөөртүрүгү база пасажир аргыштырмалыгына чугула транспорт — машина аймаа. Ынаагыш оон кайында бугурура, албан чери азы ажил-агый камын ажит-лаар, кыпар-чаар материалдарын кумагалды чарыдаар ужура. Бу өн бидүн негелдени сагыры ындил-ла берге эвес, чүгө ээ бу-биле ажил-лаар, бугу чүгө камналгач болур херек. Ындил-ла болза, бо талаз-биле ажил-лаа черде негелде дүүшөйлү турарын чугаалаар апар. Эптин-ле районнарда келген машиналарнык чолаачылары Кызылга чурум үрээр, чамдык та зиряк чоругулар, азы хуу чорун кылар таарылгалар тургулаан. А чогуу районнарда байдал канды эвес деп сонугургал чоруту тыпты келер. Ынаагыш КАИ-ини бөлүк ажилдачылары январьда 7 хонук дургузунда Тес-Хем

Оон-биле кады Кыдаттың экономикаг дөгжүдөшкө бар болуп турган доктаамал эвес чорутуң факторларын шип эвес салдар чедиргени чедир үнелесип барык болбас деп, «Жэньминь жибао» дем-делдеди. Хамаатын мурунда, тараа бүдүрүлгенин өзүлени халыдарын, уаурун про-дукциянын структуралы болган туаууга капитал са-лышканын өзүлени халыда-зын халыдарын, материал-гап сак-эе херекчилерин артык чарыдаалар баш удуу болдуруу эрежок ту-гуа.

(СЭТА).

